

Dosarul nr.2r-544/24
2-20151984-01-2r-30112023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. E. Galușceac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secrieru, V. Sîrbu, V. Cotorobai)

D E C I Z I E

20 martie 2027

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Fanari Mihail, reprezentat de avocatul Cașu Iulian,

în cauza civilă examinată în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de O.C.N. „Credits 2ALL” SRL împotriva lui Fanari Mihail cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de Fanari Mihail, reprezentat de avocatul Cașu Iulian, cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat termen pentru achitarea taxei de stat și a încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel,

a c o n s t a t a t:

La 02 decembrie 2020 O.C.N. „Credits 2ALL” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Fanari Mihail, solicitând încasarea de la pârât în beneficiul reclamantului a datoriei în sumă de 10 966 de lei, precum și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 300 de lei și taxa de stat în sumă de 328,98 de lei.

Cauza a fost examinată în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă.

Prin hotărârea din 22 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de O.C.N. „Credits 2ALL” SRL și s-a încasat, de la Fanari Mihail în beneficiul O.C.N. „Credits 2ALL” SRL datoria în mărime de 5 790,91 lei, dobânda contractuală în mărime de 204,51 lei, penalitatea rezultată din neexecutarea contractului de împrumut nr. 704037 din 16 aprilie 2019 în mărime de 1 558,58 lei, taxa de stat în mărime de 270 lei, cheltuielile pentru citarea publică în mărime de 200 lei și suma de 300 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică acordată.

În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 01 noiembrie 2022, de Fanari Mihail, reprezentat de avocatul Cașu Iulian, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 22 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei la rejudecare. Totodată, apelantul a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, în temeiul art. 85 alin. (4) Codul de procedură civilă, nefiind însă indicat motivul scutirii.

Prin încheierea din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea depusă de Fanari Mihail, reprezentat de avocatul Cașu Iulian, cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Fanari Mihail, reprezentat de avocatul Cașu Iulian împotriva hotărârii din 22 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și s-a comunicat părții apelante despre necesitatea înlăturării neajunsurilor indicate în partea descriptivă, acordându-i pentru aceasta un termen de 15 zile calendaristice, calculat din momentul comunicării încheierii. S-a explicat părții apelante că, în cazul în care nu va lichida neajunsurile indicate în prezenta încheiere, în interiorul termenului acordat de instanță, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate, va fi restituită.

La 13 iulie 2023 avocatul Cașu Iulian, în numele și interesele pârâtului Fanari Mihail a înaintat cerere privind amânarea plății taxei de stat pentru apelantul Fanari Mihail.

Prin încheierea din 18 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de Fanari Mihail, reprezentat de avocatul Cașu Iulian, privind amânarea plății taxei de stat pentru cererea de apel declarată, fiind explicat părții apelante, că în caz dacă nu va prezenta dovada achitării taxei de stat în termenul acordat (adică până la 27 iulie 2023), cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Încheierea nominalizată a fost comunicată reprezentantului pârâtului Fanari Mihail, avocatul Cașu Iulian la data de 21 iulie 2023. Cu toate acestea, partea apelantă în termenul acordat de instanță nu a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel, deoarece nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat nici până la data emiterii actualei încheieri.

Prin încheierea din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit apelul declarat de Fanari Mihail, reprezentat de avocatul Cașu Iulian, împotriva hotărârii din 22 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motivul neînlăturării, în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

La 07 noiembrie 2023, prin intermediul poștei (f.d.98), Fanari Mihail, reprezentat de avocatul Cașu Iulian, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat termen pentru achitarea taxei de stat și a încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și restituirea

cauzei spre rejudecare la etapa soluționării chestiunii privind punerea pe rol a cererii de apel.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că, situația materială a recurentului este una precară, de asemenea este reprezentat de un avocat desemnat din oficiu, veniturile sale fiind verificate minuțios în procesul de acordare a asistenței juridice garantate de stat.

Recurentul a mai susținut că, încheierea din 18 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu i-a fost comunicată reprezentantului său.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului la data de 30 noiembrie 2023 (f.d.100).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea de restituire a cererii de apel în data de 14 septembrie 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 07 noiembrie 2023.

Materialele cauzei atestă expedierea prin intermediul poștei electronice către reprezentatul recurentului a copiei încheierii instanței de apel, prin scrisoarea datată cu 30 octombrie 2023 (f.d. 91). Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului judecătoresc contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, hotărârea din 22 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost contestată cu apel de către Fanari Mihail, reprezentat de avocatul Cașu Iulian, depunând în acest sens cerere de apel la 01 noiembrie 2022 (f.d.44-46).

În conformitate cu prevederile art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În contextul normei de drept precitate, prin încheierea din 18 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de Fanari Mihail, reprezentat de avocatul Cașu Iulian, privind amânarea plății taxei de stat pentru cererea de apel declarată, fiind explicat părții apelante, că în caz dacă nu va prezenta dovada achitării

taxei de stat în termenul acordat (adică până la 27 iulie 2023), cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Din conținutul încheierii recurate rezultă că respingerea cererii de scutire de plata taxei de stat a fost generată de faptul că apelantul nu a prezentat probe pentru a confirma imposibilitatea achitării taxei de stat în sumă de 202, 50 lei. Simpla referire și invocare a părții apelante privind incapacitatea de plată, nu poate fi admisă ca o situație dovedită, privind imposibilitatea apelantului de a îndeplini obligația impusă de lege în acest sens.

În conformitate cu art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Din sensul acestei norme de drept rezultă, că instanța de judecată, în vederea neîngrădirii dreptului părților privind accesul liber la justiție, la cerere, poate scuti persoana fizică sau juridică de plata taxei de stat, în urma justificării situației materiale a acesteia. Scutirea poate fi totală sau parțială, apreciindu-se în dependență de cerere și de dovezile prezentate.

Instanța de recurs menționează că, taxa de stat nu este un impediment al accesului liber la justiție, atât timp cât statul asigură aplicarea eficientă și uniformă a prevederilor normative referitoare la cuantumul taxei de stat, la scutirile de taxa de stat dispuse din oficiu ori la solicitarea persoanei interesate. Dreptul de acces la un tribunal consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină instanța de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție pecuniară clară și concretă, evidențiind-o în conținutul încheierii de contestare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări în justiție și proporționalitatea unei astfel de restricții.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a accentuat în argumentarea soluției din cauza *Kreuz vs Polonia* (28249/95), faptul că dreptul de acces la o instanță de judecată nu are un caracter absolut, fiind normal și dezirabil ca acesta să fie supus anumitor limitări, potrivit forței de reglementare legislativă specifice oricărui stat de drept. Astfel, pot exista limitări de natură procedurală, precum imperativul parcurgerii unei proceduri prealabile și chiar limitări de natură financiară, precum impunerea unor taxe judiciare. Importantă rămâne însă rezonabilitatea acestor limitări, ele trecând limitele convenționale atunci când restricționează accesul la justiție în asemenea mod încât aduc atingere însăși esenței dreptului consacrat în beneficiul tuturor justițiabililor. În acest sens, este respinsă teza ce echivalează dreptul de acces la justiție cu gratuitatea actului de justiție.

Din sensul normelor citate rezultă că instanța de judecată poate să scutească persoana fizică de plata taxei de stat, în dependență de situația ei materială, în cererea de scutire urmând a fi expuse circumstanțele care justifică solicitarea și anexate probe pertinente, care să confirme că este în imposibilitate de a achita taxa de stat.

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, solicitând scutirea de la plata taxei de stat recurentul-apelant, nu a prezentat probe care ar confirma incapacitatea plății taxei de stat.

Urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, constată că instanța de apel justificat a respins scutirea de la achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel înaintate de Fanari Mihail, deoarece solicitarea apelantului, privind scutirea de la achitarea taxei de stat, a fost înaintată fără a fi invocate motive în acest sens și fără prezentarea probelor, care să demonstreze temeinicia cerinței numite, or, simpla referire și invocare a părții apelante privind incapacitatea de plată, nu poate fi admisă ca o situație dovedită, privind imposibilitatea apelantului de a îndeplini obligația impusă de lege în acest sens. Totodată, titularul cererii de apel în suportul solicitării vizate nu a prezentat probe concludente și pertinente ce ar confirma imposibilitatea achitării taxei de stat.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind justă respingerea de către instanța de apel a cererii de scutire de la plata taxei de stat în circumstanțele lipsei probelor în acest sens.

La fel, Completul de remarcă că, încheierea prin care a fost respinsă depusă de Fanari Mihail, reprezentat de avocatul Cașu Iulian, cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și s-a comunicat părții apelante despre necesitatea înlăturării neajunsurilor indicate în partea descriptivă, acordându-i pentru aceasta un termen de 15 zile calendaristice, calculat din momentul comunicării încheierii, a fost comunicată apelantului, însă, în termenul acordat, recurentul nici reprezentantul acestuia nu au îndeplinit indicațiile instanței de apel și nu au prezentat dovada achitării taxei de stat.

Urmare, prin încheierea din 18 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de Fanari Mihail, reprezentat de avocatul Cașu Iulian, privind amânarea plății taxei de stat pentru cererea de apel declarată, fiind explicat părții apelante, că în caz dacă nu va prezenta dovada achitării taxei de stat în termenul acordat (adică până la 27 iulie 2023), cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Încheierea nominalizată a fost comunicată reprezentantului pârâtului Fanari Mihail, avocatul Cașu Iulian la data de 21 iulie 2023. Cu toate acestea, partea apelantă în termenul acordat de instanță nu a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel, deoarece nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat nici până la data emiterii actualei încheieri.

Prin încheierea din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Fanari Mihail, reprezentat de avocatul Cașu Iulian, împotriva hotărârii din 22 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost restituită în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă.

Din conținutul încheierii recurate rezultă că, restituirea cererii de apel a fost generată de faptul că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței dispuse prin încheierea sa din 22 iunie 2023, emisă în conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, în interiorul termenului acordat.

Sub acest aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, încheierea instanței de apel este emisă în conformitate cu prevederile legislației în vigoare. Or, în virtutea obligației impuse de lege, apelantul nu s-a conformat și nu a executat integral încheierea din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău în termenul stabilit, din care considerente, instanța de recurs apreciază dispoziția instanței de

apel privind restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, legală și întemeiată.

Colegiul reține că, apelantul a avut timp suficient și posibilitate de a înlătura integral și în termen neajunsurile menționate în încheierea din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău însă, nu a ținut cont de prevederile art. 56 alin (3) și 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, care indică că, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În această ordine de idei Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte, în conformitate cu art.110 Cod de procedură civilă, iar dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător), în conformitate cu art.113 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel a creat posibilități egale, suficiente și adecvate în folosirea mijloacelor procedurale întru susținerea poziției ambelor părți și nu a defavorizat nici o parte.

În conformitate cu art. 27 alin.(1) Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de către recurent a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, stabilind în jurisprudența degajată că în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile (speța Tudor-Comerț c. Moldovei, hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierile recurate sunt întemeiate și legale, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Fanari Mihail, reprezentat de avocatul Cașu Iulian, și a menține încheierea din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Fanari Mihail, reprezentat de avocatul Cașu Iulian.

Se menține încheierea din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de Fanari Mihail, reprezentat de avocatul Cașu Iulian, cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat termen pentru achitarea taxei de stat și a încheierea din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel, în cauza civilă examinată în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de O.C.N. „Credits 2ALL” SRL împotriva lui Fanari Mihail cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi